

Schijnbewegingen

1.

Toen Walther het idee aan haar had voorlegd had Susan nauwelijks van haar computerscherm opgekeken. Zij ‘zag er wel wat in’, in het voornemen van Walther om zijn vader ter gelegenheid van diens vijfenzeventigste verjaardag te tracteren op een lang weekeinde Parijs, met als hoogtepunt het bezoek aan de WK-wedstrijd België-Nederland, op 13 juni.

Het was hem de laatste maanden duidelijk geworden dat hij iets goed te maken had, dat hij de band met zijn ouders, met name zijn vader, moest aanhalen. De afgelopen jaren, voor zijn gevoel zijn meest arbeidsintensieve jaren, waren als in een oogwenk voorbijgegaan. Hij was getrouwd, had een zoon gekregen en zich daarna volledig op zijn werk gestort. Voor vrienden, kennissen, ja zelfs voor zijn familie had hij minder en minder oog gehad. Het was toch te gek voor woorden dat hij het leven aan het werk opofferde, dat zijn passies onder een dikke stoflaag verdwenen waren, dat hij die niet meer deelde met zijn dierbaren? Daar moest nu verandering in komen.

Was er in de beginjaren van hun huwelijk nog een warme belangstelling van weerszijden, naarmate hun zoon Maikel ouder werd, werden de bezoeken bezoekjes en resteerden uiteindelijk de verjaardagen. Het was hem ook pijnlijk duidelijk geworden dat Susan niet goed overweg kon met zijn ouders, en zij niet met haar. Het schipperen tussen de twee partijen moe, beperkte Walther hun

samenzijn tot een minimum, zonder dat hij moeite deed het contact met thuis op eigen houtje te onderhouden.

Walther merkte dat hij langzaamaan tol moest betalen voor deze lakse houding. De avonden en weekeinden waren stilaan saai geworden, maar hij had lange tijd nauwelijks of geen behoefte gevoeld om daar verandering in te brengen. Als Susan hem tot een bezoek aan de schouwburg, een buurt- of verjaardagsfeest probeerde te verleiden, verzuchtte hij: 'Ik zie meer dan genoeg mensen, zes keer dertig kinderen per dag, vijf dagen in de week en dan nog zestig uiterst sociale collega's!'

'Het is voor jou ook goed om er even alleen uit te zijn,' reageerde Susan enigszins hautain op Walthers idee, terwijl ze op de knop 'Verzenden' drukte om een bestelling te bekrachtigen.

Walther had geen zin om die gedachte met zijn vrouw verder uit te werken, hij was allang blij dat hij geen uitweiding over financiële of anderssoortige bezwaren te verstouwen kreeg.

De hagelstenen sloegen heftig op de voorruit van hun doorzonwoning, toen op de laatste zaterdag in april de bevestiging van het arrangement voor twee personen op de deurmat viel: Walther slaakte een zucht van verlichting.

In zijn enthousiasme liep hij zonder aarzelen de kamer van Susan binnen. Ze was -zoals zo vaak- aan het chatten. Net op het moment dat hij haar het heuglijke nieuws wilde vertellen, begon ze te mopperen over het eeuwige wachten bij internet. Ze wilde nu eindelijk haar afspraken met haar chatclub rondmaken, maar die idiote computer wilde niet meewerken. Eigenlijk ergerde ze zich aan Maikel,

die, zo zei ze, ‘voortdurend aan de voetballijn hangt, met zijn vriend of met de site van dat voetbalblad, eh...’

‘VI,’ vulde Walther aan.

‘Ja, zie je wel, ik word gek van twee voetbalfanaten,’ riep ze wanhopig uit.

‘Doe niet zo opgefokt, zo te zien lijdt jij ook al aan die computerkoorts, die niet alleen de communicatie versnelt, maar ook het bloed in razend tempo rondpompt.’

‘Bij jou is daar geen computer voor nodig,’ reageerde ze bits.

‘Nee, ik reageer liever menselijk,’ zei Walther met ingehouden woede en klapte de deur achter zich dicht.

Het laatste weekeinde van mei was het dan zover. Walthers vader vierde zijn verjaardag gewoon thuis. Samen hadden ze de serre omgebouwd tot bar en de tuin overkapt, voor het geval het zou gaan regenen. Op de dag zelf had Walther de drank in huis gehaald en de koeling aangesloten. Maikel hield zich meer met de laatste competitiewedstrijd van zijn favoriete P.S.V. bezig dan met de verjaardag van zijn opa, Susan maakte zoals altijd bij een verjaardag veel werk van haar uiterlijk: eerst naar de kapper, dan een nieuwe kledingstuk uitzoeken en tenslotte uitgebreid toilet maken. Tegen vieren had Walther zijn standaarduitrusting, jeans met een polo-shirt en Italiaanse moccasins gekozen en was Maikel nog net bereid geweest om de vuile jeans voor een schone te verruilen. Susan had gekozen voor een vrolijk lichtgroene rok, om de hoop op een leuke dag te bewaren, maar een zwarte, satijnen blouse erboven, om haar donkere stemming van de laatste weken te accentueren.

Zonder enige reactie liep Walther naar de auto, opende de portieren en nam plaats achter het stuur. Hij verwachtte niet dat Susan en Maikel lang wilden blijven, maar hij wist dat zijn moeder erop stond dat ze ten overstaan van alle genodigden tenminste de ongetwijfeld fraai verzorgde catering zouden afwachten.

‘We blijven in ieder geval eten, sprak Walther, terwijl hij de autoradio bediende.
‘O, dat is handig, dan hoef ik me niet meer uit te sloven!’ reageerde Susan quasi-
opgelucht.

‘Hoezo uitsloven?’ begon Maikel.

‘Ja, ja, heel grappig, hoor, Maikel.’

Cool, pa, dat heet cool!’

‘Maar na het eten wil ik toch echt weg, Walther, sprak Susan op hoge toon, ‘je weet dat ik de laatste dagen weer last had van migraine. Ik wil daar zeker niet op ’n feest door geplaagd worden’

‘Ik word allesbehalve cool van jullie,’ zei Walther geïrriteerd.

‘Dank je, Walther, het lukt je vandaag wel heel goed om de stemming erin te houden. We zijn nog niet van huis of je maakt al ruzie.’

‘Hoe kan het dat iemand zo snel over je woorden valt,’ bedacht Walther. Wat heb ik verkeerd gedaan of nagelaten dat we de laatste tijd zo vreselijk veel ruzie hebben, dat elk woord haast aanleiding is tot een vinnig commentaar? Heeft het met onvrede met werk te maken, is het de langzaam insluipende verveling? Zoeken we na meer dan twintig jaar samenzijn eerder de verschillen dan de overeenkomsten, meer de zwakke kanten dan de kwaliteiten?’

Na ruim een uur rijden stapte de familie uit. Elk probeerde zijn gezicht in een lach te plooiën opdat Artur en Tilly niet meteen op negatieve gedachten werden gebracht.

De verwelkoming en de felicitaties aan het adres van Artur duurden dit maal wat langer dan anders, ook al doordat Artur wel zeer opgetogen had gereageerd op de inhoud van de enveloppe. Walther vertelde zijn vader nog dat hij het weekend Parijs via het reisbureau van een oud-P.S.Ver had weten te boeken. Na deze rituelen verwijderde Walther zich meteen van Susan. Hij zocht het gezelschap van

een sportieve vijftiger die ooit onder de hoede van Artur de kneepjes van het scouten had geleerd.

Terwijl 'oom Arie' over zijn Afrikaans avontuur uitweidde zag Walther hoe een bebrilde veertiger, tegen de twee meter, met behoorlijk ontwikkelde nek- en kaakspieren, sjiek in het pak, zijn best deed om Susan te versieren. Hij monsterde haar fysieke kwaliteiten, vroeg kennelijk naar antecedenten en testte haar intelligentie toen hij goedkeurend knikte bij de woordenstroom die hij haar ontlokte. 'Hij lokt haar in zijn netten', flitste het door Walther. 'De ploert! En zij lijkt nog voor hem te vallen ook.'

Aanvankelijk voelde hij hevige verontwaardiging, daarna schrik en tenslotte onverschilligheid om datgene wat zich min of meer voor zijn ogen afspeelde. Hij vroeg zich af of dit een eerste ontmoeting was of dat er sprake was van eerdere contacten. Het kon toch niet zo zijn dat...

'Walther, je bent er niet bepaald bij,' baste oom Arie.

'Sorry, ik zit aan mijn werk te denken', ik ben wat vergeten te regelen, ik moet even bellen, ben zo terug.'

Hij liep naar het toilet om de zaken even op een rijtje te zetten. Zag hij geen spoken? Nee, de lichaamstaal van zijn vrouw was voor hem ook in dit geval maar voor een uitleg vatbaar. Hij had goed gelezen!

Uiterlijk kalm voegde hij zich bij een gezelschap van oud-collega's en vrienden van Artur, die voor deze bijzondere verjaardag waren uitgenodigd. Hij meende in de nog steeds rijzige gestalte tegenover hem de persoon van Frans de Munck te herkennen. Hij ving flarden op van het gesprek dat een forse, rossige gestalte van rond de vijfenzestig met de eens zwarte panter voerde. 'Ik wilde na

twee jaar eigenlijk weg bij P.SV., maar vanwege de gastvrijheid en het vertrouwen dat van Artur uitging ben ik gebleven.’

‘Dat kan ik me voorstellen, Toon’, sprak de panter vanonder zijn indrukwekkende wenkbrauwen.

Walther keek spiedend rond. In de drukte kon hij geen Susan ontdekken. Hij liep naar de serre waar de bar was ingericht en vroeg aan zijn moeder waar Susan was. ‘Geen idee, jongen, ik heb haar alleen bij jullie aankomst gezien.’

Enigszins ongerust voegde hij zich weer bij de oude garde: ‘Ook toen al werden spelers uitgebuit, Toon,’ sprak De Munck.

‘Nou, ik had het prima naar de zin bij de club, omdat we part-time werk hadden bij Frits Philips, en dus semi-prof waren. Er werd geen enkele druk op ons uitgeoefend en we hebben onderling vreselijk veel lol gehad.’

Terwijl de heren herinneringen ophaalden, tuurde Walther weer in het rond. Geen Susan, geen macho in zwart pak, met zonnebril. Wel een stralende Artur, die het middelpunt vormde van een wel heel select groepje: hij herkende Cor van der Hart, Willy van der Kuylen, Spitz Kohn, diens vrouw en Tilly. Hij bleef op afstand staan kijken en zag hoe Spitz net als vroeger met een kauwgompje in zijn mond heen en weer stond te wiegen terwijl hij met een grote grijns op zijn gezicht een ongetwijfeld sterke mop van de ras-Amsterdammer Van der Hart aanhoorde. Van der Kuylen luisterde met gebogen hoofd en keek, kennelijk om zich te concentreren, naar een plekje op de grond voor hem, als bereidde hij zich voor op een van zijn verwoestende vrije trappen.

Toen hij naderbij kwam hoorde hij Van der Hart uitvoerig uit de doeken doen hoe hij een ongeluk had overleefd met een motor. ‘We lagen in een weiland met motor en al. Ik weet nog dat de koplamp me recht in het gezicht scheen, toen ik

probeerde op te kijken. Ik zat onder de blauwe plekken, maar gelukkig had ik niets gebroken! De volgende dag moesten we tegen Botafogo , met Charringa de Toveraar, spelen. Stel je voor dat ik dat had moeten missen omdat ik de avond tevoren naar een modeshow was geweest!’

Terwijl Artur de glazen nog eens vulde, richtte Spitz Kohn zich tot Walther: ‘Het was absoluut een fantastische club, met een geweldige, kameraadschappelijke sfeer’. En weer tot Artur: ‘Wat hebben we een plezier gehad op al de tripjes die je voor ons organiseerde. Ik ben je er nog dankbaar voor. Ik zal nooit vergeten hoe we na een overwinning op het toch gerenommeerde Feyenoord met zijn allen naar Maastricht trokken en daar de hele nacht hebben gefeest.’

‘Ja, Spitz, de geweldige fallrückzieher waarmee jij Eddy Pieters- Graafland verschalkte , vormde daartoe de aanleiding .Het werd echter zo dol dat enkelen ’s morgens in België terecht waren gekomen in plaats van in Geleen,’ vulde Artur aan. ‘Maar het ernstigst was toch wel die keer dat het hele team wegens een uit de hand gelopen grap in de nor terecht kwam,’ zei Artur op een toon alsof het hem nog dwars zat. Die Fransen hadden geen gevoel voor humor, vulde Van der Hart aan.

‘Wie wordt er nou kwaad op een man die zijn schoenen in de champagnekoeler zet en vervolgens op zijn sokken naar het toilet loopt!’ ‘Nou pa, ik hoor hier verhalen die ik nooit eerder heb gehoord’, merkte Walther fijntjes op.

‘Dat is tegenwoordig echt niet meer mogelijk, jongen. Alleen ‘supporters’ weten de boel op zijn kop te zetten, maar dan zo grondig dat ze krijgen waar ze naar solliciteren: een verblijf in de bak.’

Terwijl Walther naar de bar liep om nog wat te drinken te halen, keek hij nog maar eens of hij Susan ergens zag. Ja, in de hoek waar men zich genietend van het middagzonnetje in tuinmeubilair kon laten wegzakken, zag hij haar geanimeerd in gesprek met een dame van haar leeftijd.

Net toen hij wilde inschenken legde zijn moeder een hand op zijn schouder .
'Walther , ik moet je toch even vertellen dat ik me zorgen maak... over jullie zoon.
Maikel dreigt volgens mij precies zo'n type te worden als je vader net schetste.En
ik vroeg me af of jullie je daarvan bewust zijn?'

Walther haalde opgelucht adem. Ze begon niet over Susan, maar over
Maikel. Wellicht volgt dat nog, ging er door hem heen, maar hij reageerde
desalniettemin geschrokken: 'Wat zeg je nou? Ik weet wel dat hij fanatiek is in zijn
supporterschap, soms misschien te, maar het is voor ons vrijwel onmogelijk te
achterhalen wat er precies gaande is rondom en tijdens wedstrijden van P.S.V. We
kunnen niet meer doen dan waarschuwen en zelfs dat ...'

'Je hoeft je niet te verdedigen, ik weet wel hoe jullie daarover denken, maar ik hoor
nu, op Arturs verjaardag van neven en nichten verhalen die me niet lekker zitten...'

'Zoals?' schrok Walther.

'Laat hem die maar zelf vertellen, als je ze wilt horen!' sprak Walthers moeder nog
alvorens ze aangesproken werd door alweer nieuwe gasten. Het werd drukker en
drukker op deze zwoele lentedag. Na dit signaal van zijn moeder zocht Walther zijn
zoon op. Hij stond op het gazon, in het gezelschap van enkele neven en nichten.
Toen hij hem van achteren naderde, hoorde hij hem nog snoeven over zijn club,
hoeveel lol hij tegenwoordig beleefde in het spelershome en...

'Niet meer op het veld ?' onderbrak Walther hem. Maikel keek verbaasd om.

'Nee, op het veld is het me te fanatiek aan het worden, pa', bracht hij er na enig
nadenken uit, 'ik zie het niet meer zitten om twee keer in de week afgebekt te
worden door een trainer als ik me net even te langzaam in de modder gewenteld
heb, zeker niet als ik tijdens de wedstrijd op zondag hooguit twee terugspeelballen

krijg! Nee, geef mij maar de meetings met de jongens van de F-side', zei hij terwijl hij triomfantelijk de kring rondkeek.

Walther schrok van de houding van zijn zoon. 'We zullen het er nog wel eens over hebben,' sprak hij bezorgd, draaide zich om en liep naar binnen. Voor hem was de lol er voor de rest van het feest van af. Hij besloot om zich in het resterende deel van de avond te verdiepen in zijn favoriete mix, de Baco. ...

Het was weer helemaal niks, saaier dan saai en opnieuw had hij ruzie gemaakt met een van z'n leraren. Met de pest in z'n lijf fietste Maikel naar huis en verlangde naar de dag dat hij de school definitief de rug kon toekeren. Helaas duurde dat minstens nog een jaar!

Thuis schrokte hij een paar boterhammen naar binnen, pakte z'n voetbalspullen en toog naar het trainingscomplex van de voetbalclub P.S.V, waar hij inmiddels gemengde gevoelens bij had.

Het trainen en spelen van wedstrijden was hij namelijk zat. Zeker onder het strakke regime van de Amsterdamse Tino, die op grond van zijn verleden de jonkies van P.S.V. meende te mogen uitknijpen, was hem de lol langzaamaan vergaan. Natuurlijk kon het allemaal beter en serieuzer, maar dit was toch geen leven. Elke dag denken aan voetbal, praten over voetbal, trainen, dan weer een wedstrijd, praten... Het werkte afstompend. Hij wilde lol, beesten met vrienden, een wip met een stuk, en vooral van school af, weg van dat vermolmde instituut, iets van de wereld zien.

De enige voor wie hij het als een afgang van zichzelf zag, als hij zou stoppen met voetballen, was opa Artur, het voetbaldier zelve. Op diens verjaardag was hij toch stiekem onder de indruk geraakt van de sterren van weleer. Ook als hij dacht aan de avonden dat ze samen naar wedstrijden op tv zaten te kijken, aan de wedstrijden die ze bezochten, de verhalen die hij vertelde.. ; dan twijfelde hij, dan kreeg hij toch weer 'n prettig gevoel.

Ook nu, terwijl hij z'n fiets in de stalling zette, flitste er een dankbare herinnering door zijn hoofd: God, wat was het mooi in het PSV-stadion, toen ze samen de Championsleague-wedstrijd PSV-Milan zagen, pakweg acht jaar geleden, met het gouden Nederlandse trio aan Milanese zijde. Hij had hem gewezen op de

kneepjes van het vak, de versnellingen van Van Basten, zijn coole houding, de diesel Rijkaard die overal te vinden was, de messcherpe voorzetten van Gullit. Artur was het ook die Maikel steeds opgevangen had als hij met iets zat, als er weer eens niemand thuis was. Dan belde hij hem, vroeg of hij kon komen en voetballen ze in zijn tuin; dan demonstreerde hij hem de verschillende traptechnieken. Bij het oefenen van de lange pass moest Maikel herhaaldelijk de bal uit een der perenbomen achterin de tuin halen!

‘Ach, wat zit ik nu slap weemoedig te dromen, dat is verleden tijd.’

Nee, dan de supportersclub van PSV daar kon Maikel heel wat meer eer in leggen. Voor ‘n hooligan van deze club was het de laatste tijd een druk, maar afwisselend bestaan.

‘Enkele jaren geleden was het een kwestie van aardigheidjes organiseren voor de club, de zaken voor de komende wedstrijd regelen en overleg voeren met andere geledingen binnen de club,’ zo vertelde een ervaren rot hem laatst. ‘Natuurlijk stonden we bekend als fanatiek en vielen er wel eens klappen als er met name buiten het stadion ‘gangs’ van de tegenstander begonnen te zieken, maar we hielden het over het algemeen erg rustig, Brabants gezellig! Tegenwoordig is het dagelijks chatten op Internet met andere verenigingen, de site bijhouden en E-mails sturen en beantwoorden. We hebben er onze handen vol aan.’

‘Ja, dat is wel aardig allemaal,’ reageerde Maikel op deze uit de kluiten gewassen Sjakie,’ maar als ik zie hoe netjes jullie blijven tegenover die goorlappen uit de Randstad, dan knijp ik mijn tenen bij elkaar en stuur ik er gelijk een vuil mailtje overheen. Bovendien vind ik de uitwedstrijden met de officiële supportersclub maar saai en daar gaan we verandering in brengen’. Sjakie keek Maikel een beetje verbaasd aan en wilde hem nog wijzen op de goede naam van de club bla,bla,bla, maar Maikel was al weg naar het volgende blad bier.

Eigenlijk had hij na de ‘vergadering’ met zijn Oostfronters ook nog even naar de verjaardag van Nico willen gaan, maar hij moest de volgende dag toch enigszins fit op school verschijnen. Hij had een of ander proefwerk. Tegen tien verliet hij het clubhuis en fietste naar huis.

Hij zag alweer op tegen de vrijdag- want schooldag- en had ook niet veel trek in ‘gezellig’ op de bank zitten met pa en ma, voorzover daar al de kans toe was. Pa was in de avonden meestal in de sporthal aan het fitnessen, wat voor hem en ma betekende: geilen op kontjes van dames die strak gespannen moesten worden.

Ma zou inderdaad voor de tv hangen, waarschijnlijk met een glas sherry in de hand of ze was met haar vaste clubje vriendinnen naar de cursus Spaans. Hij had erg weinig contact met zijn ouders en had er zich mee verzoend dat zij elkaar ook weinig zagen. Als er al samen werd gegeten, in het weekend, kon je vaak alleen gesmek en geklok vanachter de katernen van de ‘Volkskrant’ horen. Op ma’s vraag wat ze gingen doen bromden de heren meestal iets als: ‘Voetballen, voetballen kijken op tv of naar een wedstrijd van de dichtstbijzijnde profclub.’

’O, dan ga ik lekker naar de film of even langs bij een van mijn vriendinnen, goed? Jullie vinden het dan wel,he?’

‘Tja, het houdt niet over, maar ja, ik heb wel lekker veel vrijheid,’ zei hij laatst nog tegen Sjoerd, een van zijn vrienden.

Pa liet het allemaal maar gebeuren, hij had wel aandacht voor ma, maar hun leven bracht zo weinig variatie. Hij had zijn natje en zijn droogje, zijn werk en waar mogelijk het voetbal. Hij had zijn sportclubjes, ging een enkele keer stappen met vrienden en dat was dat. Hun gezamenlijke sociale leven bestond uit de verplichte familiebezoekjes en verjaardagen van enkele vrienden.

Sinds een jaar of drie hadden ze een huisje in Zuid-Frankrijk, gekocht met een erfenis aan pa's kant en een deel van ma's nieuwste en misschien wel spannendste bezigheid: beleggen.

De meeste vrije tijd was de laatste jaren dan ook opgegaan aan het opknappen van hun, eigenlijk haar levensdroom. Helaas kon ze in de vakantie in haar Franse stulpje al gauw geen bezigheid meer bedenken!

Zijn moeder had parttime werk, haar eigen sociaal netwerk, zoals ze dat zelf zo trendy wist te benoemen en hoefde nauwelijks met hem bezig te zijn. Dat zij af en toe op z'n vader uitgekeken raakte, kon hij zich wel voorstellen. Dan was het niet vreemd dat ze de verleiding niet kon weerstaan om wat te flirten met een 'kennis', zoals laatst op het feest van z'n opa. Leuk had hij dit niet gevonden.

Vorig jaar had hij geen bal gedaan en kreeg hij daarvoor de rekening gepresenteerd: hij bleef zitten in 4havo. Nu dreigde dat weer te gebeuren en dat zou betekenen dat hij van school moest. Eigenlijk kon het hem geen zak schelen, een beetje werken, lekker uitslapen, voetballen en aan zijn gitaar plukken. Dat waren, behalve af en toe een chick versieren en een stevige rave bezoeken natuurlijk, zijn favoriete bezigheden...Hij was er alleen nog niet uit hoe zijn ouders zouden reageren, als hij van school moest ... ja, eigenlijk zou het hem zijn reet roesten wat die ervan dachten, zij gingen hun gang, hij ook...En vanaf nu al helemaal!!

Met deze conclusie nog in z'n achterhoofd zette hij z'n fiets in het schuurtje en keek of er in de huiskamer nog licht brandde. Het was al aardedonker. Stilletjes sloop hij naar z'n kamer, poetste z'n tanden en dook z'n bed in. Ik heb een spannend weekend voor de boeg, dacht Maikel nog voordat hij in slaap viel.

Om het seizoen waardig af te sluiten hadden enkele getrouwen een kleine maand geleden het plan opgevat om het seizoen met spektakel af te sluiten. Dit zou dan ook een mooie geste zijn naar alle WK-gangers, datzelfde voorjaar. Aangezien

PSV thuis speelde kon het 'Oostfront' op zijn gemak de voorbereidingen treffen. Ook Maikel had zijn aandeel. Hij zou de lokatie voor de verrassing kiezen. Stan zou het benodigde materieel inslaan en rooie Sjoerd de actie leiden. De laatste wedstrijd van het seizoen was PSV-FC Utrecht; voor hoolies altijd interessant. Ook dit keer vonden vooral buiten het stadion inleidende schermutselingen plaats, niet zozeer binnen Eindhoven alswel op het traject Utrecht-Eindhoven. Ter hoogte van 'Oude Rijn' werd Utrechters al duidelijk gemaakt dat het 'Oostfront' geen grapjes dulde in PSV-city: met yels, wegwerpgebaren, gevaarlijke attributen en dreigende outfit 'ontvingen' ze 'Utrech'. Zo hadden Stan en Walther de laatste keer een PSV-vlag met piraten-tekens versierd en die om hun lijf gewikkeld.

Het was lijden voor de ware supporter, voor beide partijen overigens. Maikel echter zat er in tegenstelling tot bij andere thuiswedstrijden relaxed bij. Normaal gesproken zette hij altijd

in op winst voor de rood-witten, maar deze keer wilde hij een rustige middag hebben, althans wat het voetbal zelf betreft. Tot aan de 'finale' wilde hij voor zichzelf geen stress en opwinding: hij rekende op een 0-0 en had gepoold voor tweehonderd ballen. Hiermee dacht hij de winst van de vorige keer in een klap te verdubbelen.

Na zeventig minuten stond het inderdaad nog 0-0 en hij keek in de richting van Stan die een metertje of tien verder zat. Deze zocht net oogcontact met Maikel en gaf hem een vette knipoog.

De bal maakte na een uittrap van Waterreus een trage omwenteling door de lucht en daalde neer op de kruin van Van Nistelrooy. Deze adelaar had zich in zijn sprong naar zijn prooi al omgedraaid en daarmee zijn tegenstander in het nauw gebracht. Die viel neer, terwijl Ruud klapwiekend op de achterlijn afstevende. Vanuit het centrum van de verdediging kwam een Utrechter hem de weg blokkeren. Hierdoor kwam Nilis vrij. Vanuit zijn linkerooghoek overzag Van

Nistelrooy de situatie en handelde daarnaar: hij passte de bal nog een meter verder en op het moment dat zijn tegenstander de te verwachten voorzet kon blokkeren, schoof hij deze nog twintig centimeter voor zich uit en krulde hem, zonder tussenstapje te maken langs diens been precies op het hoofd van Nillis: deze kopte in en raak.

Het stadion veerde op en bewierookte het koppel. Zelfs Maikel was van vreugde opgesprongen en vergat even dat hiermee tweehonderd gulden in rook opging.

'Geweldig, wat

een actie, wat een doelpunt,' riep hij tegen zijn buurman Koen, terwijl de stadionspeaker de naam van de maker van het doelpunt noemde en het publiek deze scandeerde.

Vanaf dit moment, de vijfenzeventigste minuut van de wedstrijd, voelde hij zijn hart bonzen als een speaker in een auto. Hij had geen rust meer en terwijl anderen zijn team naar het einde

toeschreeuwden, bleef hij naar de stadionklok aan de overzijde kijken.

Tegelijkertijd hield hij Stan in de gaten. Ineens bedacht hij dat als het spelletje de laatste minuten zo gezapig bleef als nu, dat de scheids dan wel eens veel te vroeg zou kunnen afblazen. Zoals afgesproken gaf hij , iets eerder dan verwacht , het teken op te lopen naar het hek dat toegang gaf tot het veld. Daar stonden Stan en Sjakie al klaar om tot actie over te gaan.

Er was officieel nog twee minuten te spelen, toen Utrechtspits Mols nog een keer werd aangespeeld. Hij draaide met de bal aan de voet richting doel, liet met een lichaamsbeweging zijn directe tegenstander naar links stappen, terwijl hij zelf naar rechts uitweek, en haalde met een wreeftrap uit. Precies toen, toen de bal de bovenhoek zocht, Waterreus zich strekte en het publiek met ingehouden adem de lijn van deze kogel volgde, juist op dat moment verbrak Stan het slot van het hek dat toegang geeft tot het veld. Terwijl de bal tegen het net spatte en de Utrechters

juichten, spoelde het ‘Oostfront’ vanaf de overzijde met de hele Oostside in zijn kielzog het veld op. In een mum van tijd was het een veldslag op het veld en bij het hek, doordat de stewards en de politie bliksemsnel reageerden. Jongens werden in hun ren naar voren gevloerd, geslagen met knuppels, honden trokken de met vlaggen wapperende aanhangers naar de grond, politieagenten moesten schoppen of beuken incasseren.

Maikel rende als een dolleman over het veld en werd uiteindelijk gegrepen door een steward. Vlak voor de uitgang wist hij zich los te rukken en verdween in de massa.

Hij haalde opgelucht adem, maar was toch ook geschrokken van de heftige reactie van de autoriteiten. Maar goed, ze hadden het voor elkaar gekregen: spanning en sensatie, ook al was het heftiger afgelopen dan bedoeld!

Daags na de wedstrijd, twee dagen nadat zijn moeder hem over Maikel had aangesproken, hoorde Walther wat er in het stadion gebeurd was. Radio Brabant maakte melding van het chaotische einde van de laatste thuiswedstrijd van het seizoen. Uit onvrede met de prestaties van de Eindhovenaren hadden enkele onverlaten de poort naar het veld open weten te krijgen. Vervolgens had een meute het veld bestormd en het uitspelen van de wedstrijd onmogelijk gemaakt.

Op dat moment lag zijn zoon nog in bed na te tolleren van een houseparty, zo meende hij het tenminste van Susan begrepen te hebben. Het was tegen elven dat er in razend tempo een lont in Walthers hoofd ontstak. Hij had nauwelijks vat meer op zijn gedachten. ‘Het zal toch niet.... De schoft.....Ik zal hem...’.

Hij stoof de kamer uit, naar boven. Terwijl hij de deur van Maikels kamer opengooide, brulde hij: ‘Wat heb jij op je geweten, jij smeerlap!’ Hij trok de deken van zijn lijf en schudde Maikel door elkaar. ‘Hoe durf je zoiets te doen, je bent geschift; vertel op wie was er nog meer bij?’

Maikel sloeg nu wild om zich heen. Hij raakte zijn vader in zijn maag, waarop deze hem een trap verkocht. Met door de alcohol bloeddoorlopen ogen keek Maikel nu verbluft vanaf zijn bed naar zijn tierende vader: ‘Ik weet niet waar je het over hebt. Wat is er in Godsnaam gebeurd?’ speelde hij de vermoorde onschuld.

‘Ga me nu niet wijsmaken dat je nergens van af weet. Ik zal het uit je persen, tot de laatste ...’

‘Wat ga jij doen?’ kwam Susan tussenbeide, ‘wat is dit, ben je helemaal doorgedraaid? Walther, beheers je een beetje. Schande, hoe jij hier te keergaat’.

'Godverdomme, nou wordt het nog mooier, komt mevrouw de verfijnde verleidster me even de les lezen. 'Donder gauw op met je schijnheilige kop. Terwijl jij ligt te kroelen met een of andere art-director voert je zoon een meute oproerkraaiers in het Philipsstadion aan!'

Zonder de gehele boodschap tot zich door te laten dringen haalde Susan met haar rechterarm uit in de richting van Walthers hoofd. Terwijl deze haar opving gilte ze: 'Dat neem je terug, jij nietsnut, sijsjeslijer, intellectueel warhoofd.'

Maikel was nu klaarwakker en trapte hem van achteren, precies in zijn knieholte, terwijl hij riep: 'Blijf van ma af, klootzak.'

Walther schoot onderuit, maar wist zich staande te houden door Susan naar zich toe te trekken. In een flits wist hij: dit heeft geen zin, weg wezen hier, en terwijl Susan voor hem langs over Maikel heen op het bed neerplofte, snakte hij even naar adem, keek hen verwijtend aan en liep zonder nog iets te zeggen de deur uit.

Met bonkend hart en hoofd liep Walther naar buiten . Hij probeerde tot bedaren te komen in de tuin. Hij ging op de bank onder de eik zitten, stond weer op, wilde weer naar boven, naar Maikels kamer lopen, maar bedacht zich en liep achterom de tuin uit. Doof en blind voor zijn omgeving beende hij door de wijk. Allerlei vragen schoten door zijn hoofd: was het onjuist wat hij gedaan had? Het kon toch niet anders dat Maikel.... Mijn God, is het dan nog erger dan ma vermoedde. Moet ik hem aangeven bij de politie? Wat moet ik met Susan, mijn hemel, heb ik het nu verbruid of is dit juist het vuurwerk dat we nodig hebben om schoon schip te maken? Wat een tafereel, daarnet, schandalig... Een moeder komt op voor haar jong, tja , daar was hij nu wel van overtuigd. Maar dat het zo primitief moest, dat had hij niet verwacht , zeker niet van Susan. Ze was toch altijd zo gepolijst, beschaafd, vol begrip, rustig. Was het zo erg met hen beiden gesteld dat

ze als honden moesten vechten? Hij kwam langs het enige terras dat hun buurt kende. Hij nam een kop koffie, dronk het gehaast leeg en rekende meteen af.

Toen hij weer naar huis liep, nam hij zich voor controle te houden over zijn gevoelens, aangezien hij bij Susan anders absoluut geen gehoor zou vinden voor zijn verhaal. Terwijl hij het tuinhek achter zich sloot zag hij Susan driftig staan schoffelen. Ze kookte nog van woede en gunde hem geen blik waardig.

Hij liep op haar toe: 'Susan, het was misschien niet erg slim om het zo te zeggen, maar...

'Walther, ik vergeef het je niet dat je me in het bijzijn van Maikel voor slet uitmaakt.'

'Dat spijt me dan, maar dat neemt niet weg dat hier een aantal zaken behoorlijk fout lopen.'

'Dat diplomatentaaltje,' gromde ze.

'Zou je misschien even willen gaan zitten, zodat we een normaal gesprek kunnen voeren?'

'Een normaal gesprek met jou, dat is lang geleden.'

'Bespaar me je cynische toon, wil je. Ik wil eerst duidelijk maken dat onze Maikel wellicht een van de voormannen is geweest bij een actie. Er is gisteren door een klein clubje een chaos veroorzaakt in het Philips-stadion. Hij heeft, volgens mijn moeder, al verschillende streken uitgehaald en hij vertelde me eergisteren op pa's verjaardag dat hij het geweldig naar zijn zin had in de supporterskringen van P.S.V.. Ik heb geen bewijs, maar toen ik daarstraks het nieuws hoorde ging er bij mij een lampje branden.'

'Wat heet, het brandde finaal door'.

‘Ha, ha, zullen we ons nu even op Maikel richten, dan kunnen we het daarna misschien nog

over ons hebben?’

’Alles keurig op een rijtje zetten, een echte docent.’

’Susan, je raakt me daar nu echt niet mee, het lijkt me beter dat ook jij je verantwoordelijkheid neemt.’

‘Ja, en jij gaat er lekker een paar dagen tussenuit.’

’Ik wil nog voor ik wegga opheldering over deze kwestie. We kunnen hier geen gras over laten groeien. Ik zal hem vandaag nog aan de tand voelen.’

‘Dat lijkt me nu niet de juiste weg, jullie zijn allebei te heet gebakerd. Laat hem maar aan mij over’

‘Niets daarvan!’

‘Vertrouw je me niet? Je wilt dat ik meewerk en als ik dan iets aanbied voel je je in je macho-eer aangetast. Geen peil op te trekken!’

‘Je hebt gelijk, sorry. Maar laten we dan wel bespreken hoe we dit het beste kunnen aanpakken.’

‘Formuleren wat de opdracht is en me er dan op uit sturen, nee, daar heb ik geen zin in, Walther.’

‘Wat een onzin, je lijkt wel vergiftigd met de compromissenkoorts, je wil de kwestie ’uitonderhandelen’, het poldermodel in zakformaat toepassen?’

‘O, wat haat ik dit’, dacht Walther in zichzelf. ‘Het is toch triest dat we als ouders zo met een probleem omgaan. Dan is het toch ook geen wonder meer dat Maikel geen koers weet te vinden!’

‘Ik zal proberen om hem de waarheid te laten vertellen; wat hij daadwerkelijk gedaan heeft die avond,’ sprak Susan ineens ijszig kalm.

‘En wat zou jij vervolgens willen doen, als blijkt dat hij inderdaad ernstig over de schreef is gegaan?’ sloot Walther vrijwel meteen op beheerste toon bij haar woorden aan.

‘Als we hem aangeven, kan hij een gevangenisstraf tegemoet zien, dat is zeker.’

‘We hebben de plicht om dat te doen, Susan.’

‘Alleen als hij het gedaan heeft, als hij dit ons daadwerkelijk opbiecht, of niet soms?’

Susan keek Walther scherp aan en zag in Walthers ogen een felheid die ze lang niet meer gezien had. Het was de blik die zei dat hij vastbesloten was om het recht te laten zegevieren.

‘O, denk je dat ik mijn zoon een gevangenisverblijf toewens, dat ik hem ook aangeef als ik twijfels heb? Susan, schaam je’.

Maikel had inmiddels wel begrepen dat een en ander bekend was geworden via tv en radio. Hij begreep ook dat hij behoorlijk in de problemen zou raken als hij ook maar een krimp zou geven. Als hij zijn ouders een alibi kon geven en zijn smoel de komende dagen in de plooi kon houden, zou hij het waarschijnlijk wel redden. In het stadion had hij zich keurig gedragen en de voorbereiding was ook vlekkeloos verlopen, tenminste wat hem betreft. Hij realiseerde zich dat hij ook afhankelijk was van de stressbestendigheid van Stan en Sjoerd, maar dat was van later zorg. Ze hadden afgesproken de komende week geen contact met elkaar te zoeken, om elke verdachtmaking te voorkomen.

Hij zeepte zijn gezicht extra royaal in, toen hij de tred van zijn moeder op de trap hoorde.

Via de spiegel keek hij haar aan, met een vraag in zijn ogen: wat gaat pa nu doen?

Susan zag de vertwijfeling in zijn ogen en probeerde Maikel enigszins gerust te stellen: 'Wij hebben rustig met elkaar gesproken. Ik hoop dat ik dat nu ook met jou kan, Maikel.'

'Rustig ben ik zeker nog niet. Eerlijk gezegd kook ik nog, ik begrijp werkelijk niet waar hij het over had,' zei hij, terwijl hij zijn hoofd onder de kraan stak.

'Je kunt je toch wel indenken dat hij schrok van wat er in het stadion gebeurd is?'

'Ja, natuurlijk, het was ook vreselijk, ik was ook in dat stadion, ma!

'Waar, Maikel ?

'Wat een vraag, op de tribune, op mijn plaats, zoals altijd. Begin jij nu ook al met verdachtmakingen,' fulmineerde hij nu heftig.

'Tut , tut, rustig maar, ik doe je niets, ik stel slechts vragen, ik wil alleen weten wat jij uitgespookt hebt. En ga me nu niet vertellen dat je de wedstrijd keurig likkend aan een ijsje hebt zitten bekijken. Als ik je soms met die mafkees van Van Buren...

'Stan bedoel je?

'Ja, die, als jullie met een tree bier in je kop richting stadion gaan in je clownskostuum.'

'Zeg , een beetje eerbied voor onze P.S.V.-outfit.'

'Kom op, vertel wat je hebt gedaan toen die vreselijke klap klonk.' Susan keek hem nu doordringend aan en speurde naar een zenuwtrek die meestal op zijn gezicht verscheen als hij in een precaire situatie verkeerde. Ze zag echter niets, ook al doordat juist op dat moment de zon fel tegenlicht door het badkamerraam wierp.

'Eens even denken', veinsde Maikel met een uitgestreken en net geschoren smoelwerk. We hadden de pest in dat het seizoen erop zat , maar ook dat het maar 1-0 was en dat het een slappe wedstrijd was geweest. We wilden net het stadion uit gaan toen er nog een kans voor de tegenpartij kwam. Ik weet nog dat ik Stan bij

zijn schouder vasthield en we achterom keken, de bal in het doel zagen verdwijnen en toen die meute bij het hek...

‘Laat maar, jongen het is o.k., je hoeft je geen zorgen te maken, ofzeg eens eerlijk.’ Terwijl hij zijn moeder aankeek moest Maikel denken aan de feestavond bij z’n opa Artur, waar hij haar met die vreemde gezien had; aan de beschuldiging van zijn vader aan haar adres. Hoe oneerlijk, bedrieglijk kun je zijn, ging het door hem heen. Na enige seconden reageerde Maikel, nu zonder met zijn ogen te knipperen, ja zonder enige trilling of verandering van toon in zijn stem: ‘Nee, ma, met zulke zaakjes wil ik niks te maken hebben.’

Susan had begrepen wat Maikel bedoeld had: ze was overtuigd en beschaamd tegelijk. Met een geforceerd lachje keek ze Maikel even aan en draaide zich om. ‘Ik zal je vader wel informeren, maar het zou goed zijn als ook jij hem nog eens duidelijk laat merken dat hij zich vergist heeft’.

‘Nou, dat doe ik dan vanmiddag wel. Hopelijk reikt hij mij dan de hand in plaats van andersom.’

Susan voelde dat het ergste nog moest komen. Terwijl ze de trap afdaalde bedacht ze hoe ze Walther moest uitleggen wat ze gedaan had en vooral waarom ze het gedaan had. Ze nam een kop koffie en liep naar buiten waar Walther haar op zat te wachten. Hij was een en al vraag, maar er kwam geen geluid uit hem.

Ze ging tegenover hem ging zitten: ‘Maikel heeft absoluut niks met het ongeluk te maken gehad, hij was behoorlijk onder de indruk van wat er zich heeft afgespeeld –en trouwens ook van jouw reactie! Hij kwam heel geloofwaardig op me over toen ik hem vroeg de waarheid te vertellen.’

‘Nou, dat doet me dan goed, of beter gezegd, dat is tenminste een lichtpuntje in de duisternis. Ik neem aan dat je begrijpt dat wij elkaar ook nog het een en ander aan

waarheid te vertellen hebben. Ik wil daar wel mee beginnen, maar gezien jouw manier van reageren de laatste tijd lijkt het me beter dat jij mij uitleg geeft over jouw handel en wandel.

‘Je suggereert weer een hoop en dat maakt het soms zo moeilijk om met jou te leven,’ verzuchtte Susan. ‘Als je in woord en gebaar met je huisgenoten zou communiceren in plaats van links en rechts platitudes te uiten en al zwijgend -of is het lichaamstaal?- te veronderstellen dat we je tot in de kleinste details kunnen en willen volgen, dan zou er’.

‘Jij zou toch vertellen over jouw gedrag?’ onderbrak Walther met verbaasde ogen.

‘Ik wil je duidelijk maken waarom ik zo langzamerhand wanhopig word van je, dat je niet wil of kunt luisteren naar wat ik van je vraag, wat ik al jaren van je vraag, vriendelijk, dwingend tactisch, lomp of hoe dan ook. Maar het helpt niet, tenminste niet langer dan de werking van het glas wijn dat je na een verleidelijke blik mijnerzijds voor ons inschenkt. En daarom, lieve Walther, daarom ben ik ten langen leste op zoek gegaan naar iemand die mijn verlangens beter ziet, ze beter beantwoordt en vooral wil delen, in elke zin van het woord. Jij bent van me vervreemd, je hebt je een wereld opgebouwd waar ik nog slechts in figureer, althans zo voel ik dat; jouw interesses zijn de mijne niet meer, jouw verhalen, voorzover je ze me vertelt boeien me niet meer, omdat ze geen jus meer bevatten. Ik moet ze uit je trekken om nog een idee te hebben waar je enthousiast over bent.’

‘Is het die snelle gozer, die ook bij Arturs verjaardag bij je zat?’ onderbrak Walther Susan. Hij had nu genoeg gehoord. Het interesseerde hem verder geen zier wat Susan zei, hij wilde alleen nog maar weten wie het was. De rest van haar litanie kende hij onderhand wel. Het was altijd hetzelfde liedje: te weinig aandacht, verkeerde gesprekken, misverstanden om pietluttigheden.

‘Ja, die is het,’ verzuchtte Susan.

‘Hoelang al?’

‘Twee maanden, vanaf het moment dat jij je zinnen op het W.K hebt gezet!’

‘Alsof dat de doorslag heeft gegeven!’

‘In zekere zin wel, jij sloot je nog meer op dan voorheen, je werkte of je was met dat vermaledijde voetbal bezig. Ik heb daar schoon genoeg van.’

‘Het lijkt me duidelijk dat ik niet gediend ben van jouw ‘vriend’. Je moet maar overwegen hoe je verder wilt, met of zonder mij. Ik zal hetzelfde doen. Het komend weekeinde lijkt me een goede gelegenheid daartoe, hoewel ik mijn hoofd liever geheel bij het voetbal had gehouden, dat snap je toch wel hoop ik.’

‘Typisch dat je het voetbal boven je huwelijk stelt, Walther.’

Dat is zo’n type gedachtenkronkel waar ik al die jaren maar geen vat op heb gekregen, bedacht Walther, maar hij sprak hem niet uit.’ Ik vind het treurig dat je dat concludeert, dat je kennelijk ’n enorme afkeer van die hobby van mij hebt ontwikkeld! Dat je me kennelijk als een ego-centrisch persoon bent gaan zien.’

‘Min of meer wel ja,’ reageerde Susan gelaten.

‘Misschien wil je dan toch nog luisteren naar mijn visie op het geheel, op ons en onze toekomst

voordat we in retraite gaan,’ sprak hij spottend.

‘De laatste tijd, en dan heb ik het toch over een langere periode dan twee maanden, voel ik me in tegenstelling tot wat jij denkt helemaal niet zo gelukkig, zo begaan met mijn werk en mijn grote passie voetbal. Ik voel me de laatste tijd juist miserabel en eigenlijk, als ik er goed over nadenk is het al heel lang geleden dat ik me echt goed gevoeld heb, en zeker in relatie tot jou.’

Op dat moment wendde Susan zich nog verder van hem af dan ze al deed, hij aarzelde even of hij haar handen moest zoeken... En toen was ze opgestaan, naar binnen gelopen en voor hem onbereikbaar geworden.

Na de geweldige feestdag die zijn familie naar aanleiding van zijn verjaardag had georganiseerd was Artur in een merkwaardig somber gepeins vervallen. Hij sloot zich meer en meer op in zijn werkkamer. Hij dook in zijn archief, puzzelde urenlang en kwam slechts buiten om een enkele boodschap. Als hij al van zijn kamer kwam, liep hij zijn vrouw in de weg en vergat de meest onnozele dingen of deed dingen maar half.

Tilly zag het met zorg aan. Ze weet het aan het feit dat Artur zo overvallen was door het toch wel plotselinge bezoek van zijn oud-collega's en zorgenkinderen, zoals hij de voetballers die hij binnen had gehaald bij de club, altijd liefkozend noemde. Ook was hij helemaal ontdaan geweest over de rel die tijdens de laatste thuiswedstrijd van PSV in Eindhoven had plaatsgevonden: 'Wat een tuig, opsluiten, die hooligans. Dit is het werk van jonge criminelen.'

Maar vooral het nieuws van een paar dagen geleden, over de verkiezing van de nieuwe FIFA-president, had hem behoorlijk geraakt.

Toen de nieuwslezer had gezegd dat de Zwitser het duel om het voorzitterschap gewonnen had, bleef Artur minutenlang stil en somber voor zich uit staren. Tilly, ruimde de koffiekopjes op en schakelde de tv uit, toen ze zag dat Artur er absoluut niet meer bij was. Ze nam een boek en probeerde in het verhaal

te komen, in afwachting van het moment dat hij met een opmerking, waarschijnlijk over zijn 'vriend', op de proppen zou komen.

Arturs gedachten gingen naar de vergaderzaal van de FIFA, waar heel wat oude bekenden van hem bij elkaar waren geweest en die nu -hoe onbegrijpelijk - op dat aalgladde Zwitserse mannetje hadden gestemd. Hij dacht aan zijn Europese en Zuid- Amerikaanse vrienden, maar ook aan z'n vijand, de man die hem in de jaren zestig zo hoffelijk had uitgenodigd voor zijn eerste werkbezoek aan Zuid-Amerika
.....

Het was in 1961, de tijd dat hij met Tilly op een scooter door Europa zwierf, gelukkig om de rust die ze verdiend hadden na een jaar hard werken bij de Staatsmijn Maurits; als directielid had hij haar in 1954 als zijn persoonlijk secretaresse in dienst genomen. Door zijn succesvolle bemoeienissen met Fortuna '54 was het immers onmogelijk om ook nog 100% voor Maurits actief te zijn. Tilly was al gauw meer dan een ondersteunende kracht: na een maand of drie bleken ze smoorverliefd op elkaar te zijn en nog in hetzelfde jaar traden ze in het huwelijk.

Toen ze half juli '61 in hun hotel te Rome neerstreken, viel zijn oog op een affiche dat in de foyer hing: 16 juli: hedenavond AS ROMA-SANTOS!! stond er in koeienletters. Artur stond als aan de grond genageld. Er liep een koude rilling over zijn rug en meteen begonnen zijn hersenen op volle toeren te draaien: 'Waarom wist ik dit niet? Hoe zeg ik dit aan Tilly? Ik moet erheen, desnoods met haar...'

Zodra hij enigszins bekomen was van de schrik en sensatie, zocht hij zijn geliefde op. Zij was druk bezig hun koffers uit te pakken en wees hem op het heerlijke uitzicht dat ze vanaf hun bed hadden: De Engelenburcht! Ze omarmde hem en fluisterde: 'Schat, dat geeft een extra dimensie aan de nacht, zeker als we eerst samen uitgebreid zijn gaan dineren!'

Voor het eerst in zijn leven had hij het gevoel dat hij moest kiezen tussen de twee passies die hij op dat moment kende. Juist omdat dit eigenlijk hun eerstegezamenlijke buitenlandse reis was, wist hij hoe belangrijk de eerste avond voor haar was. In Rome betekende dat: samen dineren in Trastevere, genieten van de schilderachtige straatjes, wandelen langs de Tiber, nog een terrasje... Verdomme, waarom had hij dit niet geweten. Het is weliswaar een oefenwedstrijd, maar toch. Hij zocht koortsachtig naar een oplossing, een antwoord.

‘Nou, je bent niet erg enthousiast, Tuurtje,’ klonk het al.

‘O jawel, het is hier prachtig, ik had niet gedacht dat we zo’n mooie kamer zouden hebben, werkelijk ik sta paf. Alleen’, zo begon hij aarzelend, ‘ik zit met een probleem. Vanavond...’ Hij keek haar aan en zag hoe haar blik verstarde, hoe teleurstelling over haar gezicht trok. Hij trok haar naar zich toe en wilde haar kussen.

‘Ja, ja, zo wil je me zeker paaien, maar zo makkelijk gaat dat niet. Biecht eerst maar eens op wat je hebt bekokstoofd.’

‘Helemaal niets, maar,- ik verzin dit echt niet- toen we daarstraks aankwamen zag ik een aankondiging voor een voetbalwedstrijd hangen...’

‘Artur, we zijn op vakantie, dit is geen scoutingreisje voor Fortuna!, onderbrak ze hem geïrriteerd.’

‘Ja maar, dit is uniek, een buitenkansje, en ik denk dat we ook na tien nog heerlijk kunnen dineren, geheel volgens Romeinse gewoonte! Ga met me mee, dan beleef je de Italiaanse emoties, die je zo graag wil leren kennen, ten volle.’

‘Okee, je hebt me overtuigd, maar je moet me beloven dat dit de eerste, maar ook de laatste keer is dat je me zo met je voetbalgedoe overdondert, terwijl wij samen op vakantie zijn.’

‘Accoord,’ zei Artur, blij als een kind dat z’n ijsje alsnog krijgt.

Het Olympisch stadion was al voor driekwart gevuld toen ze de trappen van de eretribune beklommen. Artur en Tilly konden een bijna zoete avondlucht opsnuiven en hoorden de menigte ontspannen, maar luidruchtig babbelen. Her en der stegen lachsalvo's op. Artur zocht naar bekende gezichten, maar ontdekte er geen. Ze namen plaats naast een clubje sjiek in het pak gestoken Brazilianen dat driftig aan een sigaret of sigaar trok. Een figuur, een ietwat kalende vijftiger met een duidelijke haviksneus, torende als het ware boven de anderen uit en leek het middelpunt van aandacht. Af en toe keek deze tersluiks hun kant op.

De teams betraden het veld. Terwijl de twee rijen uiteenwaaierden, steeg luid applaus op. Aan de zijde van Roma herkende hij twee spelers: Cudicini, de lange keeper, later 'De Spin' genoemd, en Schnellinger, de Duitser, evenals 'Ragno nero' later voor Milan uitkomend. De speaker hielp hem: De Sisti, Loso...

Aan de kant van de Brazilianen niets dan sterren, juwelen, die zouden flonkeren in het Romeinse maanlicht: Lima, Calvet, Gilmar, Mauro, Coutinho Pepe, Dalma, Mengalvio, Dorval, Pele, Edu...

Wat velen al wisten van het WK van 1958, dat Pele van uitzonderlijke klasse was, werd die avond nog eens duidelijk: met het team uit Sao Paulo dat net voor het eerst het kampioenschap had behaald, wervelde hij door de Romeinse linies. De enige die enige greep op hem had, was Schnellinger. Door stevige slidings wist hij een totale afgang voor zijn team te voorkomen.

Desondanks werd het 1-3 voor de Braziliaanse kampioen.

Ook Tilly had genoten en ze liet zich ontvallen te begrijpen waarom voetbal zoveel voor hem betekende.

'Ja,' zei Artur stralend, 'dit is nu waar het allemaal om gaat. Je hebt het neusje van de zalm gezien en het is de vraag of we ooit iets mooiers te zien zullen krijgen.'

'We?'

‘Nou ja, ik dacht dat je nu toch wel gevallen zou zijn voor het spel.’

‘Als ik dan toch het mooiste heb gezien, waarom zou ik me dan nog tevreden stellen met tweederangs acteurs?’

Artur stond perplex: ‘Reageer je zo ook op een kunstwerk: als je eenmaal ‘Het Laatste Avondmaal’ hebt aanschouwd, hoef je geen schilderkunst meer te zien?’

‘Inderdaad, na de schatten van het Vaticaan hoef ik voorlopig echt niets kunstzinnigs meer te zien.’

‘Voor mij geldt eerder dat ik na het zien van zo’n meesterwerk steeds andere musea aan wil doen in de wetenschap dat het z’n gelijke wellicht nooit zal vinden, maar ook dat ik in vele schilderijen tenminste een weerspiegeling van de pure schoonheid zal kunnen zien.’

‘Laten we eerst maar eens die veelgeprezen schilderijen en kostbaarheden gaan zien, Artur, dat praat wat makkelijker,’ zei Tilly nuchter.

Na afloop begaven ze zich naar het restaurant in de buurt van het stadion dat hun door de eigenaar van het hotel was aanbevolen. Tot zijn grote verbazing zaten daar ook die Brazilianen weer. Hij fluisterde dit Tilly net in, toen de haviksneus in hun midden hen wenkte en aan zijn tafel noodde.

Hij stelde zich voor: Joao Havas, voorzitter van de Braziliaanse CBD, de voetbalbond. Na een korte introductie bij de rest van het gezelschap bestelde Havas drank en complimenteerde Tilly om haar avondtoilet en vroeg of ze vaker in Rome was geweest.

‘Nee, we zijn er net om het te leren kennen, maar veel verder dan een traditioneel voetbalstadion zijn we nog niet gekomen,’ zei ze gevat. Hij lachte uitbundig en wendde zich toen tot Artur: ‘Mister Beken, you have a nice woman! Hij bracht een toast op hen uit en vervolgde in gebrekkig Engels: What are you doing in Rome? Are you scouting some players or do you want to study some systems?’

Artur vertelde Havas dat hij louter en alleen op vakantie was, maar dat hij inderdaad normalerwijs contacten legde voor een club in Nederland, Fortuna '54. 'Is dat de club waar Botafogo ooit gespeeld heeft?' reageerde hij. 'Heel goed, meneer Havas,' u bent op de hoogte, mijn complimenten.' Artur aarzelde of hij verdere informatie zou geven, toen Havas min of meer hardop denkend zei: 'Wilkes is also a Dutch player, isn't he?' Het leek of hij ineens een gat in het gesprek zag, want hij begon met een spervuur aan vragen over het Nederlandse voetbal. Of er al sprake was van profliga's, wat de resultaten van het nationaal elftal waren, wie de voorzitter van de bond was, enzovoort. Artur vertelde hem nu van de contacten van Fortuna met allerlei Europese clubs, van de introductie van het profvoetbal in Geleen dankzij een combinatie van een paar rijke ondernemers en een arbeidzame achterban.

Nadat de wijn rijkelijk had gevloeid, nodigde hij hen tenslotte uit om Brazilië te bezoeken. Hij zou voor overnachtingen en vervoer zorgen. 'No problem, Brazilian busses are mine,' riep hij breeduit lachend.

Pas tegen enen keerden ze terug in hun hotel. Lichtelijk aangeschoten tolden ze hun bed in. Vanaf hun Burcht genoten 'De Engelen' mee van hun liefdesspel!

Het was in het najaar van 1961, drie maanden na hun verblijf in Rome, dat hij tot z'n grote verbazing een schriftelijke bevestiging kreeg van hun, althans wat hem betreft, in vakantiestemming gemaakte - en dus gekscherend bedoelde - afspraak. Havas schreef dat ze in de laatste week van oktober welkom waren in het land van wat hij 'de voetbalgoden' noemde.

Met enige aarzeling reisde hij naar Zuid-Amerika en liet Tilly achter met hun zesjarige Walther, in de wetenschap dat ze in een hectische omgeving moest blijven

werken. Toch begreep zij dat dit misschien wel de enige kans was voor haar man om het paradijs van het voetbal te zien en er wellicht voor Fortuna ook een zakelijk succes uit te halen.

Wat Artur meteen bij aankomst in Rio opviel, was de scheiding tussen arm en rijk. Zodra hij vanaf het vliegveld richting stad taxiede, zag hij tegen de bergflanken de krotten of favela's en naarmate hij het centrum naderde de sjieke wijken en winkels, veelal voor de blanken. Eenmaal met twee benen op de Braziliaanse grond ervoer hij het leven tot in zijn vingertoppen: een chaos, maar 'n aangename chaos. Het was als een dans: onverwacht, creatief en ritmisch. Met groot gemak namen mensen de dagelijkse hindernissen op hun weg, althans zo leek het. Bij zijn hotel toeterde een chauffeur luid voor een man die midden op straat de boodschappen die hij kennelijk had laten vallen, stond op te rapen. Hij keek op, gebaarde dat de auto moest stoppen en ging vrolijk verder. Pas toen hij klaar was, slofte hij enkele meters verder en zwaaide breeduit lachend naar de bestuurder. Druk babbelend, toeterend en gesticulerend tegen de voetganger vervolgde die z'n rit.

Bij de receptie in het hotel lag er een briefje van Havas met daarin een programma voor de komende dagen. Twee ontmoetingen met 'vrienden', een training van Fluminense. Op de tweede dag een rondrit door de stad en een wedstrijd tussen Fluminense en Madureira in het beroemde, grootste stadion ter wereld, Maracaña. Na afloop van die wedstrijd zouden ze hun afscheidsdiner hebben.

Prachtig, prachtig, dacht hij nog, maar dit gebeurt niet zomaar, daar heeft Havas goed over nagedacht.

Maar hoe dan ook, het was een feest om in Rio te zijn. In de dagen die volgden had hij tussen de bedrijven door gezien hij hoe de jeugd zich uitleefde op het strand van Copacabana. Hoe de vrouwen flaneerden en flirtten in het centrum